

Asia: VN/27287/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen sekä sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

Yleistä

Liikenne- ja viestintäministeriö (LVM) kiittää valtiovarainministeriötä mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen sekä sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annettua lakia sekä sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annettua lakia.

Liikenne- ja lämmityspolttoaineista energiaverotuksen yhteydessä kannettavaa huoltovarmuusmaksua ehdotetaan muutettavaksi siten, että sen suuruus perustuisi polttoaineen energiasisältöön.

Hallitus on päättänyt huoltovarmuusmaksun korotuksen kohdentamisesta valtion vuoden 2026 talousarvioneuvotteluissa. Päätöksen mukaisesti korotus kohdennetaan sähköön ja saatetaan voimaan 1.4.2026. Muutokset aiheuttaisivat vähäisiä muutoksia liikennepolttoaineiden verotasoihin.

Lausunto

LVM pitää hyvänä säilyttää huoltovarmuusmaksu huoltovarmuuden rahoituskeinona. Huoltovarmuusmaksua korotetaan, jotta sen tuotto riittää kattamaan huoltovarmuusrahaston kasvavat menot. LVM näkee, että energiaverotuksen yhteydessä kannettavan huoltovarmuusmaksun verotasot on tarpeen yhdenmukaistaa energiaverotuksen perusteiden kanssa direktiivin vaatimusten mukaisesti. Muutos yhdenmukaistaa huoltovarmuusmaksun määräytymisperusteet energiaverotuksen kanssa, mikä voi lisätä sen vaikutusta energiankäytön ohjautumiseen.

LVM näkee muutoksen kokonaisuudessaan maltillisena liikennepolttoaineiden kokonaisverotuksen osalta. Ehdotuksen toteutuessa dieselpolttoaineen kuorma-auton polttoainekustannukset kasvaisivat keskimääräisellä dieselpolttoaineseoksella 160 eurolla vuodessa, jos polttoaineen keskipulutus olisi 48 litraa 100 kilometrillä ja vuotuinen ajosuorite 125 000 kilometriä.

Esityksessä ehdotettu korotuksen kohdistaminen sähköön perustuu poliittiseen linjaukseen. LVM katsoo, että sähkön kulutuksen ennakoitu kasvu tekee huoltovarmuusmaksun tuoton pitkällä aikavälillä vakaammaksi verrattuna polttoaineisiin, joiden käyttö vähenee päästövähennystavoitteiden myötä. Huoltovarmuusmaksun ja liikenteen huoltovarmuustoimien välinen yhteys on kuitenkin epäselvä, eikä esityksessä ole avattu, miten tuotto käytännössä tukee liikenteen huoltovarmuutta. Liikenne- ja viestintäministeriön kannalta on huomionarvoista, että liikenteen suhteellinen osuus maksun kertymästä pienenee, mikä tasapainottaa taakanjakoa. Jos huoltovarmuusmaksun tuotto tukee sähköhuoltovarmuutta, sähkön maksun korotus voi olla perusteltu myös liikenteen sähköistymisen näkökulmasta.

Liikenne- ja viestintäministeriö huomauttaa kuitenkin, että huoltovarmuusmaksun korotuksen kohdistuessa sähköön, esitys heikentää sähkön asemaa verrattuna polttoaineisiin. Samalla esitys heikentää hieman polttoon perustumattoman teknologian kilpailukykyä. Vaikka vaikutukset ovat kokonaisuudessaan maltillisia, olisi tärkeää varmistaa, ettei veromuutoksilla enempää heikennettäisi sähkön kilpailukykyä suhteessa fossiilisiin polttoaineisiin. Tämä on olennaista sähköistymisen ja päästövähennystavoitteiden edistämiseksi.

Kokonaisuutena LVM näkee sekä esitetty nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen muuttamisen että sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen muuttamisen olevan perusteltuja ja vaikutusarvioineiltaan riittäviä.

Rainiala Miikka
Liikenne- ja viestintäministeriö

Ronikonmäki Niko-Matti
Liikenne- ja viestintäministeriö